

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovanstvo izbrisano.

Kakor smo že poročali v tem svojem listu, dobodemo z novim letom tudi nove deset-goldinarske bankovce. Avstro-Ogerska nacionalna banka je namreč sklenila, namesto dosedanjih bankovcev po deset goldinarjev, izdajati nove, po vnanjaj podobi nemškemu in italijanskemu papirnemu denarju podobnejše, katerim pak bodo napisi na jedne strani samo nemški, a na druge strani samo magjarski. Tako zatorej ne bode novi denar nikakor podoba mnogojezične in mnogonarodne Avstrije, nego jedino dveh narodov v njej, katera pak nemata niti večine v državi. Slovanstvo avstrijsko se je pri tem popolnem prezirilo in je tako rekoč izbrisano bilo — nemške in ogerske narodnosti na ljubo.

Da se je kaj takšnega prigodilo v Avstriji pod toliko hvaljenim ministerstvom Taaffejevim, o katerem je vedno govorilo se, da hoče pravično biti vsem narodnostim avstrijskim, je značajno dovolj. Vendar mi Slovanje nečemo nad tem Bog zna kako tarnati. Če se tudi na krožečem po vsej Avstriji denarji preširno prezira slovanska narodnost, beseda večine državljanov avstrijskih in se brezobzirno izbacuje naš materinski jezik, mi ostanemo vendar vedno, kar smo! Slovanstvo tem načinom nij izbrisano izmed narodnostij, nego ono se bode tudi še na dalje — dasi zatirano in prezirano — krepilo in bode naposled primoralo dostojno priznati je vse tiste, kateri za zdaj brišejo ali bi ga radi brisali povsodi, razen tedaj, kadar je treba pobirati in izterjavati davke! —

V prvi vrsti so to nesrečno „pomoto“ gotovo zakrivali Magjari, katerih veliki strah

pred Slovani pod sv. Štefana krono je obče znan — in kakor so ti potisnili v kot svoje sodržavljane Hrvate, Srbe itd., tako je tudi menila Cislejtanija, da je najbolje, ako se potegne samo za nemški jezik, kar se je tudi res izvršilo.

Tako nam je prineslo komaj začeni se novo leto novo preziranje avstrijskih Slovanov in njih jezika v naši monarhiji. To je udarec, vendar prebili smo že mnogo in sicer često tudi hujšega. Mi vendar vemo, da nam morajo priti vendar še enkrat boljši časi, da moramo slovanske narodnosti naposled doseči svoje naravne pravice — in morda bode še oni, ki nas zdaj „brišejo“ z denarjev, katere mi pridelujemo in pridobivamo, enkrat izpoznali, da se je svetopisemski pregovor uže dostikrat uresničil: kdor se ponižuje, bode povišan in narobe!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. januarja.

Gorenjeavstrijsko cesarsko namestništvo je menda na ukaz Taaffejev dovolilo shod **zgoranjeavstrijskih kmetov** v Linci, ki bode 10. t. m. Videlo se bode tedaj, koliko kmetov bode prišlo na liberalno hujskanje, koliko upliva da imajo nemški liberalci na nemške kmete. O tem uplivu dá se dosti domniti, ker se zdaj bere, da je kmetisk volilski shod dal v Atzbachu konservativnemu poslancu zaupnico in v Riedu ravno tako poslancu Dobhammerju. Nemški liberalci se sicer bahajo, da imajo zdaj večino nemških kmetov na Gorenjem Avstrijskem za soboj in neki Kirchmayr, o čegar eksistenci je še le zdaj svet zvedel, glavni nemški agitator mej gorenje avstrijskimi kmeti je celo trdil, da njega posluša 15.000 kmetov. Ker je pa sam

priznal, da ima njegov listič samo 4000 naročnikov, tedaj se ono število zdatno zmanjša. Na vsak način hočejo za se ukoristiti liberalci slučaj, da je Gorenje avstrijskom povekšan zemljiški davek, da si je to prav njihovo liberalno delo ter jim je prav jednako, če kmet več ali menj plačuje. Liberalcem gre samo za hujskanje zoper zdano vlado in zoper konservativce in da bi sami zopet na vlado prišli.

Videti je, da se bode hrvatsko **Krajiško** vprašanje vendar kmalu rešilo. Hrvatski ban Pejačević je prišel na Dunaj baje zato, da bode s Tiszo sodeloval pri sestavi kraljevega reskripta, s katerim bosta ogerski državni zbor in hrvatski sabor pozvana, da volita regnikolarni deputaciji, ki bi imeli določiti način, kako se ima Vojna Krajina vtelesiti Hrvatskeji. Regnikolarni deputaciji, da bosta to zadevo brzo rešili in da pride cela stvar še ta mesec pred hrvatski sabor, ki se zbere 17. t. m.

Vnanje države.

Vprašanja o evropskem **mirovnem sodišču**, ki bi imelo vojsko mej Grško in Turčijo zabraniti, staro leto nij rešilo. Zdaj se piše, da hočejo velevlasti na vsak način tako sodišče vspostaviti, da bode razsodilo mej Turki in Grki. A niti Turki niti Grki ne marajo vsprejeti takega sodišča kljub vsemu evropskemu pritisku. Zato so zastopniki velevlasti Francoske, Nemške ter Italijanske z nova na Grško pritiskali na korist mirovnega sodišča. Tako tudi na Turčijo. Uspeh, ki ga ima ta skupni korak zastopnikov velevlastij glede Turčije, nij ugoden.

V **Albaniji** je zdaj Turčija zgubila ves svoj upliv. Albanci so na mnogih krajih turške uradnike odpodili in nastavili svoje. Albanci se nameravajo od Turčije popolnem odtrgati in vspostaviti svojo neodvisno državo.

Angleški parlament se je odprl dné 6. t. m. Prestolni govor naglašá, da so vnanje razmere prijateljske. Velevlasti da obravnavajo grško vprašanje in da angleška vlada obrača svojo pozornost posebno na nekatere neizvršene določbe berlinskega dogovora. Nadalje

Listek.

Po zimi.

(Spisal J. Šk—č.)

(Dalje.)

II.

Nekaj tednov pozneje je ležala tenka megla po polji — ne gosta in ostudna, kot tedaj, ko je strijc pripovedoval Ivanki o sv. Miklavžu in o slovenskem očenaši. — In ta tenka megla bila je čudovito prozorna. Snega pa še nij bilo. Ljudje, ki so hiteli po ulici mimo okna, kjer je sedela Ivana — hiteli so v istini, zaviti v gorka oblačila in okolo vratu so nosili gorka ovijala. Domači pa so trdili, da je silen mraz — tih, suh mraz, da tacega še nij bilo letos in da se komaj spominjajo, kdaj da bi bil v prejšnjih letih. — Ivana je tičala v gorke sobi in gledala skozi okno — da, z gorkim robcem odmočiti je morala le-

dene cvetice na steklu in glej! — takoj so se zopet prikazale na oknu. Pogledala je skozi vrata v dvor — uj! Kako ostro jo udari mrzli zrak v oko, da se prikaže drobna kaplja. Hitro skoči nazaj na toplo, pogleda se v velikem zrcalu in obriše svetlo rosico. Drobni nasek pa je zarudel — in nežna ličica tudi. V istini mraz — hud in suh, da uže dolgo ne tako! —

Proti večeru pa nij pojenjal mraz, niti najmanje! Vrata se odpro in ljubi strijc vstopi. Privzdiguje nogi in drgne si krepko roki, da bi si ogrel stare ude. — Da, denes pa denes! Ivanka, postavi mi stol tu sem k peči, da sedem in se ogrejem!

„Ljubi strijc takoj!“ reče Ivanka in pri-nese ličen stol. Strijc sede.

„Nocoj pa mi povejte strijc — kdaj je bil tak mraz, ko nocoj?“

Strijc si mane roki in reče:

„Bilo je leto pozneje, ko sem imel tisto

nesrečo s slovenskim očenašem na večer pred sv. Miklavžem. Stanoval sem tudi pri Reparji — ali bolj pri Reparici; njega je pomlad pobrala. Hudo se mi je godilo bolj, ko prvo leto. Se ve da od doma malo, prav malo živčeva: krompirja in repe, a neki sorodnik malo plačila, da bi se „šolal“.

Nekaj dnij pred božičem pa pride k Reparici — Mehurka. Nosila je živež v mesto iz naše okolice in donašala v našo vas in Veliko gorico, kar jej je kdo naročil, naj v mestu nakupi. Jaz sem sedel v sobi in nekaj pisal. Mehurka pa pogleda v sobo in reče: „Ti — jutri popoldne moraš z menoj domov — nekaj je!“ In Mehurka otide. Ona pa je ostajala čez noč v mestu in še le drugo popoldne hodila nazaj v Pogorje in v Veliko gorico, skoro tri ure od mesta. Jaz sem pa mislil, kaj je in zakaj moram jutri domov. Rad bi šel takoj — naveličal sem se vsega in pri Reparici tudi nijsem imel polovice tako

bode angleška vlada dopolnilnih pooblastil zahtevala, da na Irskem uvede zopet red; ona pa hoče tudi, da bi za zmirom odpravila uzrok zla, zato da bode vložila predlogo, da se načela zemljiškega zakona od l. 1870 nadalje razvijejo. Tudi v južni Afriki da se bode veljava Angleške zopet vspostavila. Kandahar da je zaseden samo začasno.

Na Irskem postaje položnje bolj in bolj nevarno. Množe se zavrtni umori in je ljudstvo zdaj še bolj razburjeno, ker se mu meetingi prepovedujejo. Angleška vlada je ukazala, da se vsa shranisča za orožje na Irskem skrbno varujejo, ker je izvedela, da se hočejo fenijski polastiti orožja. V Newbroocku je dne 4. t. m. na večer nastal boj mej policaji in prebivalstvom zato, ker to nij pustilo, da bi bilo izgnanih več najemnikov. Policaji so z bajoneti smrtno ranili štiri ljudi.

Angleži nemajo v južni Afriki sreče. Boerci so jih iz Transvaala uže večinom izpodili, imajo samo še Wakkerstrom in Pretorijski fort, sezidan iz opeke in ležeč nekoliko od mesta na ravnini. Angleži pa tudi nemajo dosti živeža in to občutijo tembolj, ker so v fort z vojaki ubežali tudi vsi prebivalci iz Pretorije.

V Parizu se je udeležilo do 20.000 ljudij pogreba starega revolucionarja Blanquie. Sicer je bila pa notri do pokopališča ob hišah zbrana neštevilna množica ljudstva, a je bilo vse mirno, razen majhnih neznatnih demonstracij nekaterih rdečih socijalistov.

Dopisi.

Iz Ptuja 3. jan. [Izv. dop.] Dne 28. decembra 1880 bil je gotovo in to po vsej pravici prav lep, krasen dan za ormožko in bližnje druge okolice, kajti ta dan je imelo naše slovensko politično društvo „Sloga“ svoje drugo zborovanje v Ormoži, v gostilni g. Kandriča. Točno ob 1/2 2. uri popoldne začelo se je zborovanje s kratkim pozdravom predsednika g. dr. Iv. Geršaka. Potem nastopi narodni pevski zbor pod vodstvom ormoškega učitelja Srečka Majcena in zapoje s krepkimi glasovi pesen „Bratje Slovenci smo!“ Za tem je nastopil župnik g. Božidar Rajč, kateri je govoril krasni a tudi jedrnat govor o zadnji papeževe encikliki. Po tem izvrstnem govoru nastopili so zopet pevci in zapeli so nežno pesmico „Pod oknom“. Govoril je potem g. dr. Geršak o trsnej uši. Zdaj so pevci zapeli pesen „Na straži“, katera se je morala ponavljati. Kmet g. Kranjc iz Šalovec priporočuje v svojem sledečem govoru sojo in krompir. Zadnji govor je bil oni g. koncipijenta Jesiha o vojaški taksi. Dnevni red je končal s pesmama „Rožica“ in „Sredi vasi“.

Da so se točke programa vsestransko dobro in v občno zadovoljnost izvršile, ima gotovo g. dr. Geršak največjo zaslug, pa tudi

pevski zbor, ki je tako impozantno pel, da so mu od vseh strani doneli pohvalni slavoklici. Po dokončanem dnevnem redu se je društvo podalo v gorenje prostore, kjer smo se prav po domače s petjem in govori zabavali. Navdušene napitnice, švigavši sem in tja, nijso izostale. Pokazalo se je, da ormožki okraj, kar se tiče narodnjaštva, nij jeden izmej zadnjih, da stoji temveč na mestu, kadar je treba kako žrtvo položiti na altar kake koristne naprave pri narodnem podvzetju. Tebi, „Sloga“ pa želimo, da bi si po vsem Slovenskem tistih simpatij prisvojila, kakoršnih si nam obiskovalcem zadnje seje v obilnosti zapustila. Ostanesh nam v vednem spominu! Na kratko, srečno svidenje!

Iz Gradca 3. jan. [Izv. dop.] Uže v tretje čujem, da so pri popisovanju ljudstva nekateri tukajšnji Slovenci zapisali v rubriko „umgangssprache“: „deutsch-slovenisch“, „slovenisch-deutsch“, ali pa „deutsch und slovenisch“. Mej temi „deutsch-slovenarji“ nahajajo se žalibog tudi uže dorasli juristi in filozofi slovenski, kateri bi se čutili razžaljene, ko bi jim človek očital, da se ne zavedajo svoje narodnosti. Teško je — ne zabavljati. — Ker „deutsh-slovenski“ jezik še nij mej onimi, kateri se smejo vpisati v popisovalno polo, in ker nikdo ne sme vpisati dveh jezikov (deutsch und slovenisch), zato se je nadejati, da dotična oblast ne bode sama popravljala teh pol, temuč da bode „deutsch-slovenarjem“ dala priliko spoznati se za Nemce ali Slovence. Gospodje, katerih se to tiče, se pa do tačas morebiti le domisle, katerega jezika jih je mati učila.

Z Dunaja 3. jan. [Izv. dop.] (Nemec o naši ljubezni do slovenske narodnosti.) Redko čitaš v nemških novinah saj nekoliko pravično sodbo o našem prizadevanju za dosego javnega prava, katero dohaja našemu jeziku. V Dittesovem „Pädagogium“ (3) berem spis nekega Nagla, kateri v svojem dolgem, na mnogih mestih nelogičnem sestavku priporočuje Nemcem, naj gojé dijalekt nemški, ker se književni jezik premalo prilaga nemškemu prostemu ljudstvu. Na nekem mestu svojega znanstvenega (?) spisa spuščá se tudi v politiko in izreče sledečo sodbo o sedanjem političnem položaju v Avstriji: „Bei uns in Oesterreich hat das Studium des deutschen Volkswesens noch eine ganz spezielle, weittragende Bedeutung in den jetzigen, für das Deutschthum bedrohlichen (!) Tagen, und wol auch für die fernere Zukunft. Ich möchte gerne einmal wissen, was sich den unsere gebildete

(nemški svet) Welt für eine Ursache denkt, aus welcher Ungarn, Tschechen, Slovenen, Polen etc., mit solcher uns wirklich überraschenden und beängstigender Energie für ihre Nation auftreten können? Glaubt man vielleicht, die österreichische Regierung habe sie hiezu so besonders verlockt? Gewiss nicht, denn Ungarn, Tschechen, Slovenen etc. beklagen sich alle sehr bitter, dass die österreichische Regierung für ihre Nationalität keinen Sinn habe und diese Klage ist bei ihnen, so viel ich erfahren und bemerken konnte, wirkliche Überzeugung, nicht blos eine Finte, um grössere Concessionen zu erlangen. Unsere Regierung kommt keiner der verschiedenen Nationalitäten des Reiches in ihren speziellen Gelüsten aus einer Initiative entgegen, und es ist einzusehen, warum.“ (Te besede naj si zapamte naši poslanci! Ur.)

Zakaj nehče pisatelj tega uzroka nek povedati? Gotovo ga je sram, kajti iz same sebičnosti nam Nemci naše narodne pravice ne privoščijo. Zdaj se namreč nemška literatura veliko lažje pri nas širi, ko so šole še nemške, zdaj se nemška gospoda lahko pri nas naseljuje, ko so šole in uradi še nemški. Ko se bodo nam pa dale naše pravice, potem to po uradni poti in brez znanja slovenščine ne bode več mogoče. Nemcev se pa, kakor se zdaj zopet prepričujemo, nobena avstrijska vlada nehče dotakniti. — Omenjeni nemški pisatelj je pa na dalje tako naiven, da pravi, mi Slovani z Ogri vred smo zato na svojo narodnost tako ponosni, ker govorimo in pišemo le dijalekte in nemamo pravih križevnih jezikov. — O bore!

Domače stvari.

— (Kako daleč smo še Slovenci z ravnopravnostjo pri sodnijah), to kaže sledeča razsodba višje sodnije v Gradcu, storjena v nalašč od Wasserja za to sklicanej plenarne seji, torej namenjena biti za prihodnost veljaven precedens. Glasi se:

Z. 9710.

III. 501/1880

An

Peter Keber zu Handen dr. Pirnat in Stein.

Das hohe k. k. Oberlandesgericht in Graz hat in der in possessorio summarissimo verhandelten Rechtsache des Peter Keber durch dr. Pirnat gegen Josef Mazovic und Andreas Jančigai wegen Besitzstörung über Rekurs des Zweitgeklagten Andreas Jančigai gegen den diesgerichtlichen Erkenntnissbescheid ddo. 1. Oktober 1880 Z. 6854 in der Erwägung, dass die in slovenischer Sprache erfolgte Hinausgabe und Abfassung des Erkenntnissbescheides vom 1. Oktober 1880

dobrega, ko v naši slamnatej vasi. In sklenem na tihem: Mraz je denes hud, a naj bode. Vsaj sem mlad in zdrav. Kar sam jo bom omov popihal — takoj! Mehurka naj pa vzame jutri moje „reči“ in naj sama leze v Pogorje in Veliko gorico. — Pokrijem se. Reparica je stala v kuhinji in imela perilo. Še pogledala me nij in si gotovo mislila, da pridem nazaj.

A mene nij bilo več, — nikedar več!

Jaz pa korakam proti Pogorji in hitro, da bi prišel še pred nočjo v našo slamnato vas. In mraz je bil, — da nikoli tako. Hitim in hitim po znanej mi cesti samotni, kajti noč se je bližala. Megla tenka se vzdigne počasi in nebo se zjasni. Pod nogami pa mi je škripalo, ko bi hodil po razdrobljenem steklu. Luna priplava in zvezde zablišče — kakor bi bile ledene. Pred menoj pa sem zapazil od daleč znano mi Veliko gorico. V noči sem zapazil

stolpek na griči in mislil: kmalu, kmalu! Hitel sem še bolj. Ves trd in silno truden prisopiham v našo vas v tako mrzlej noči in se bližam naši malej hišici, ki je bila v vasi najslabša. Okna so se čudno svetila — kaj to? — Vrata odprem, bolestno zakričim in — padem! — Nekaj ljudij sem zapazil, ki so klečali in molili, na povišanem prostoru pa so ležali moja mati — — mrtvi! Nijsem se več zavedel.

Ko odprem oči — začnem jokati, a samo začel sem in potem moléé gledal mrtvo lice — mrtve matere. Bolest mi je trgala srce. Ljudje me odnesó v drugo hišo in jaz sem zdihoval: „Sam sem — sam! — O moja mati!“ Zeblo pa me je, da nikoli tako.

Drugi dan pa smo jih pokopali v silnem mrazu in zvon je tožno pel in solace svetilo je tako mrtvo, tako rudeče. Jaz sem pa moral k sorodnikom in ti so dejali, da sem — sirota

zapuščena — brez očeta, brez matere in da ostanem vedno pri njih — pri sorodnikih, kateri so se mi zdeli zelo dobri. A godilo se mi je slabše ko pri Reparici v mestu. Pa kaj sem hotel — vsaj sem bil — sirota!

Ivana! Tedaj je bil mraz in tega ne zabim nikedar. Mraz mi je vzel mamo in mraz mi je prinesel siromaštvo. In služiti sem moral, trdo delati pri sorodnikih in pičlo jesti — pa petrpel sem. Vsaj sem vedel, da so tudi moji sorodniki siromašni, Pogorje siromašno, Velika gorica siromašna in jaz najbolj siromašen!

Bog ne daj več takega mreza in da mine skoraj siromaštvo, ki tare Pogorje in slovensko deželo!

Ivana! Tedaj je bil v istini hud mraz in nocoj je tudi — a ne pozabim ga nikdar, nikdar!

(Konec prih.)

Z. 6854 den bei den Gerichten dieses Oberlandesgerichtssprengels aufrechten Bestände der deutschen Amtssprache und insbesondere der Bestimmungen der hohen Justizministerial-Erlasse ddo. 15. März 1862 Nr. 865 und vom 5. September 1867 Nr. 8036 und 9396, welche den Gebrauch der slovenischen Sprache bei den Gerichten dieses Oberlandesgerichtssprengels regeln, um so weniger entspricht, als dieser Erkenntnisbescheid die in deutscher Sprache gepflogenen Verhandlungen vom 7. Juni und 5. Aug. 1880 in slovenischer Sprache erlediget, den bezogenen Erkenntnisbescheid dahin zu beheben, dass dem k. k. Bezirksgerichte aufgetragen werde, die in slovenischer Sprache ausgefertigten Parien desselben von den Partheien abzuverlangen, den Erkenntnisbescheid in der deutschen Amtssprache auszufertigen, den Partheien zuzustellen und das weitere gesetzliche Amt zu handeln.

Hievon werden sämtliche Parteien in Folge der herabgelangten hohen obergerichtlichen Verordnung vom 22. Dezember 1880 Z. 13364 in die Kenntniss gesetzt.

Zugleich werden Herr dr. Pirnat, dann die Geklagten aufgefordert, zu Folge dieser Verordnung die slovenischen Erkenntnisparien sofort anher vorzulegen.

K. k. Bezirksgericht Stein am 28. Dezember 1880.

(Podpis.)

Slišimo, da je v tej razsodbi napačno izrečeno, da bi bila pravda samo v nemškem jeziku vodila se, ker so tožba in vsi zapisniki o zaslišanji prič kakor tudi odloki mej pravdo slovenski; zato je kamniški advokat dr. Pirnat proti razsodbi vložil rekurz na najvišjo sodnijo. — Pa tudi ko bi bilo za zdaj vse res postavno in pravilno tako, slovenski narod in njega zastopniki ne smejo nehati v borbi za polno ravnopravnost našega jezika, ter morajo z vso energijo na zakonitem potu delati na to, da bodo drugačna stališča za Slovane zakonita v Avstriji!

— (Nov zdravnik v Ljubljani.) Kakor je iz današnjega inserata vidno, naznaja nov zdravnik svojo privatno prakso v Ljubljani, dr. Franc Zupanec. Kot večleten sekundarij v tukajšnji bolnici je dr. Zupanec v zdravniškem društvu mogel že večkrat prav izvrstne izpadbe svoje operacije kazati, takó, da vstopi ž njim v število izvrstnih domačih zdravnikov, ki so se zadnja leta z dobrim uspehom v Ljubljani naselili, vreden vrstnik in dobra moč. To nas veseli, zato mu želimo srečo.

— (Tehniško društvo za Kranjsko) je imelo 2. t. m. občen zbor v tukajšnji višji realki. K zboru je prišlo 60 udov. V odbor so bili voljeni gg.: dr. Ludvik Haberer c. kr. višji gorski komisar; R. Handl, inženir; Fr. Klemenčič, inženir; Fr. Potočnik, stavbeni svetnik; Karel Rotter, Andrej Senekovič, profesor, A. Wagner, Fr. Vičl in Emil Ziačovski.

— (Imenovanje.) Iz Maribora se nam piše: Minister za uk in bogočastje je imenoval našega rojaka, Ivana Koprivnika, sedanjega podučitelja na c. k. vadnici v Mariboru, stalnim učiteljem na istem zavodu. Novo imenovanje vseskozi značajan naroden učitelj, spreten in temeljit odgojevalec bodočih učiteljev za slovensko Štajersko.

— (Iz Ilirske Bistrice) na Notranjskem se nam piše, da tam nameravajo osnovati posojilnico po izgledu taci, kakor jih na slovenskem Štajerskem uže več z uspehom deluje.

— (Sežansko-komensko učiteljsko društvo) bode 13. januarja (četrtek) ob 10. uri predpoludne v Komnu v šolskem poslopiju zborovalo po sledečem dnevnem redu: 1. Nagovor zač. predsednika. 2. Prečitaneje štatutov „učiteljskega društva“. 3. Volitev od-

bora. 4. Pogovor o bodočem delovanju društva in določevanje o visokosti društvene letnine. 5. Določevanje kraja za bodoči zbor. 6. Ovire šolskega napredka, govori g. A. Leban. 7. Predlogi in nasveti posameznih udov. K obilnej udeležbi se uljudno vabijo vsi p. n. učitelji in učiteljice.

— (Iz Celja) se piše tukajšnjemu listu: 19. januarja 1881 se ima pri upravni sodniji na Dunaji končno razsoditi, kdo ima pravico, voliti cerkvene ključarje za podružno cerkev Matere božje v Celji. C. kr. namestnija v Gradci kakor ministerstvo sta razsodila na pritožbo mestnega zastopa celjskega, da te pravice nema mestni odbor celjski, temveč mestni župnik razpiše volitev, katere se vsi mestjani udeleževati zamorejo, kakor je to v obče navadno. Toda tudi proti ministerske razsodbi je rekurriral mestni zastop pri najvišji upravni sodniji. K ustmeni obravnavi so povabljeni: c. kr. ministerstvo, zastopnik mestne fare v Celji in zastopnik celjskega mesta (dr. Foregger).

Razne vesti.

* (Mraz,) ki smo ga imeli lansko zimo mi pretrpeti, preselil se je za letošnjo zimo v Ameriko. Od tam namreč pišejo novine, da je v vseh državah severne Amerike bil zadnje dni grozen mraz. Zadnje dni decembra je kazal termometer 26 gradov pod nulo, nekod še več.

* (Velikansko tiskarno) hočejo napraviti v Parizu, ki bi stala dvanajst milijonov frankov. Prostor, kjer se bode tiskarna zidala, bode veljal 6 milijonov frankov.

* (Obešen) je bil dne 3. t. m. v Hebu neki Kreisbeck, katerega je porotno sodišče obsodilo na smrt, ker je umoril žandarja.

* (Samoumorum) je bilo na Dunaji ravno minolega leta 297.

* (Tatinstvo na Dunaji.) Na Dunaji so v kratkem časi ujeli tri tatinske družbe, ki so imele vse tri 30 zvitih tatinskih glav.

* (Dvojen dvoboj.) V Prešovem na Ogerskem se je imel mladi baron L. dvoboje vati s svojim strijcem in še nekim gospodom. Dvoboj je vršil se s pištolami; najprej sta strijc in strijnik streljala jeden na drugega ter je strijnikova krogla zadela strijca na desnej roki a strijnik je ostal neranjen. Zdaj pa se je mladi L. imel še bít z gospodom G. Tu pa je imel L. nesrečo ter se je zadet od krogle mrtev zvalil na tla.

* (Umor mej polnočno mašo.) V Buziti pri Požunu se je zgodil na sveti večer pri polnočnej maši strašen umor. Pred altarjem sta se sprla dva kmeta ter je jeden ubil drugega. Maša je morala takoj prenehati, ker je bila s tem krvavim činom cerkev oskrunjena.

* (Samomor.) V Nitri se je v noči od 30. do 31. m. m. obesil na kljuko od vrat zdravnik tamošnje bolnice dr. Sasparik.

* (Ščuka ugriznila) je v Kaselu neko gospo, ki jo je ravno kupiti hotela. Misleča, da je ščuka mrtva, prime jo za glavo; ščuka pa ugrizne gospo v prst, katerega neče izpušiti, tako da so morali ribi glavo odrezati.

* (Pijani vojaki) so se dne 2. t. m. po noči v neke gostilni v Linci do krvavega stepli. Bilo je kakih 15 vojakov uže v gostilni, ob 11. uri pa pridejo še drugi. Kmalu se boj vname mej njimi. Z bajoneti so se pričeli sekati ter je bila jednemu vojaku glava čisto preklana, več, družih je pa ranjenih.

* (Požar na železnici.) Iz Novega Yorka v Ameriki se poroča, da je na Karolininej osrednji železnici pet ljudij poginilo v ognji, ker so se bili mej potem vneli železniški vozovi.

* (1881.) Letnica 1881 ima več posebnosti, vsled katerih bi se jo moglo imenovati leto „9“. Ako se namreč sešteje 1 + 8 dobi se 9; in 8 + 1 = 9; 1 + 8 + 8 + 1 = 18, to je 1 + 9 = 8, a 18 produkt od 2 × 9. 18 + 81 = 99. Ako se odtegne 18 od 81 dobi se 63; ti dve številki seštetí dasta zopet 9.

Umrli so v Ljubljani:

31. decembra: Viktor Pub, železniškega kondukterja sin, 9 mesecev st. na Marije Terezije cesti št. 18 za katarom v želodec.

1. januarja: Maria Ana Šibane, usmiljena sestra, 39 let st., v bolnici št. 20 za pljučno tuberkulozo.

2. januarja: Kristina Huterer, 5½ let st. na Cesarja Jožefa trgu, za davico. — Jožef Ažnoh, dninar, 59 let star na Tržaški cesti št. 35 za pljučno tuberkulozo. — Franc Knaus, komi, 35 let star, v Kravjej dolini št. 11.

4. januarja: Marija Mlekuš, magazinskega čuvaja žena, 51 let, v Kravjej dolini št. 26 za omehčanjem možjan. — Janez Oswald kavarar, 3 let, Salenburgove ulice št. 4, za pljučnim krvolokom. — Apolonija Knajzelj, uradnega služabnika žena, 50 let, sv. Jakopa trgu št. 1, za vnetjem trebušne mreže.

V deželnej bolnici.

30. decembra: Marija Izgorc, gostija, 71 let, za starostno slabostjo.

2. januarja: Helena Jeraj, dninarjeva hči, 5 let, za pljučno vnetico.

Zahvala.

Vsem tistim, ki so mej boleznijo mojega ljubljeneža moža

Jožefa baron Gall pl. Gallenstein-a, c. kr. vojaškega uradnika v pokoj, nadlajtenanta meščanske straže v Kostanjevici in poštarja v Št. Jarneju,

in potem pri pogrebu dne 4. t. m. s tako obilnim spremstvom, z darovanjem mnogih prekrasnih vencev in trakov, kakor tudi z ustmenim in pismenim obžalovanjem toliko sočutja in prijateljstva razodeli, izreka najtoplejšo zahvalo

(8)

žalujoča vdova.

Služba občinskega tajnika.

Pri občinskem uradu Kamniškem je izpraznena služba občinskega tajnika z letno plačo 500 gld.

Prosilci za to službo naj svoje v slovensčini pisane prošnje, obložene s spričevali o dozdanjem službovanji in o sposobnosti slovenskega uradovanja vložijo do 25. januarja t. l.

Županstvo v Kamniku,

dne 4. januarja 1881.

(5—1)

Št. 19.

(7—1)

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za l. 1881 se je s 1. januarjem t. l. pričelo in sicer za vse pse brez izjeme. Lastniki psov naj si najdalje do 1. februarja t. l. preskrbé marke, za katere plačajo pri mestnej blagajnici takso 2 gold.

Z ozirom na § 14 izvrševalnih pravil za pobiranje pasjega davka, se vsi lastniki psov opominjajo, da v pravem času takso vplačajo, ker od dne 1. februarja t. l. naprej bodo vsi oni psi, kateri se na ulicah nahajajo in nemajo za letos veljavne marke takoj od konjača polovljeni.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. januarja 1881.

Župan: Laschan.

CHIOCOCA-LIQUEUR.

(Liquor Chiococae fortificans.)

Znanstveno preiskano, poskušeno in priporočeno od odličnjakov kot izvrstno, popolnem neškodljivo

ZDRAVILO,

osobito za hitro in prijetno

oživljenje,

vzbujenje, ojačenje opešane in potrte

možke moči.

okrepljenje živcev in njih prožljivosti, iznadenje v svojem oživljočem, navdušujočem ter vzbujajočem uplivanju. Ob jednem je splošni eliksir poseba zoper slabo prebavljeno, neslast do jedi, katar v želodec, krč, ščipanje, zoper nagnjenje k bledanju, zgago, drisko, glavobol, bledico in zlatenico, zoper giht, revmatizem in zlato žilo. Ako se rabi ta Chiococa-liqueur, odpravi se vsako tako stanje hitro in gotovo in ker se odstrani, more dotičnik tudi visoko in krepko starost doživeti, zato naj bi bil v vsakem gospodinjstvu. Po okusu presega najfinše namizne likere. V razgled so položena nešteti priznavajoča ter zahvalna pisma visokih avtoritet o izvrstnosti tega Chiococa-liqueura. Cena jedne izvirne botelji z natančnim navodilom za rabo v šest jezikih 3 gld. a. v.; zavoj in pošta 20 kr.

Glavna zaloga, kjer se izdeluje in od (567—9) koder se razpošilja:

D. C. CHIODI, lekar „zum Schutzengel“ in pris. c. kr. sodnijski kemik, Wien, Währing, Herrngasse Nr. 26, (kateri naj se pošiljajo vsa pisma naročila), ter v vseh dobrih lekarnah po Avstriji in drugod.

Nova hiša,

obstoječa iz treh sob, kuhinje, kleti, z vrto ali brez njega, za vsako obrtno pripravna in stoječa tik velike ceste, prav blizu farne cerkve, v **Sent-Vidu nad Ljubljano**, se prostovoljno proda. — Pogoji izvedo se ondi v gostilni „pri Kraljiči“. (6—1)

Surov potaš

kupuje na debelo in drobno najdražje

S. F. Schalk

(656—3)

v Sevnici.

Nij sleparstvo!

Iz c. k. zastavnice dunajske

rešene

žepne ure

izjemno v ceno, namreč

70 odstotkov pod kupno ceno.

Razne komisijske zaloge ur, od največjih švajcarskih tovarov, se je v c. k. zastavnici zastavilo, a ne rešilo, tedaj so zapadle po javni dražbi prišlo po neverjetno nizke ceni nam v last.

Mi moremo tedaj ure od zlata, srebra in niklja, najboljše švajcarske izdelke, vse s 5 letnim poročtvom, samo da dobimo svoj denar, prodajati jih 70 odstotkov pod fabriško ceno, ure so skoraj zastopljive.

Vsak človek, naj si je bogat ali ubog, potrebuje vendar uro, ki je čisto najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje; tako prijetno, prijetno in nigrad vračajočo se, ima zdaj vsa, da si more preskrbeti skoraj zastopljive, fino, garantirano in na minute regulirano uro, kar je naše fabriško podjetje vse ure še jedenkrat reguliralo. Vsaka ura ima švajcarsko fabriško znamenje.

Poročstvo je tako zagotovljeno, da se s tem javno zavežemo, vsakemu naročniku takoj brez ugovora novce povrneti.

Zapisnik žepnih ur.

1 ura na valjar od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana in gvilosirana, z 3 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in posebnim krovom zoper prah, in fina zlata facon-urna verižica, ki je stala preje gl. 12, velja zdaj samo gl. 6.50. —

1 žepna ura na sidro, od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana, gvilosirana, s 15 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in kazalom za sekunde, s fino urno facon-verižico od talni-zlata, preje gl. 20, zdaj samo gl. 7. — Jedna najboljše ur.

1 remontoir ura, iz najfinjšega double-zlata, brez ključka za navijati na kozici, pod poročtvom ohrani si zmirno zlato barvo, izvrstno na minute regulirana, z dvojnimi krovom, dekorovana email urno ploščo in privilegirano delo, obdarovana izvrstna ura z verižico od talni-zlata, preje gl. 24, zdaj samo gl. 10.20. — Teh ur je malo.

1 srebrna remontoir ura, od pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. k. kovnega urada, navija se na kozici brez ključka, z nasprotnim zoporum in kazalno pripravo, fino s privilegijem, na minute repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, v notranjem s kristalnim krovom in kolesci od niklja, za vsacega transparentna, najboljše, najcenejša in najlepše ura sveta, preje gl. 30, zdaj samo gl. 14. —

1 srebrna ura na sidro, od pravega 13 lotnega teškega srebra, potrjena od c. k. kovnega urada, s 15 rubinov, na sekundo repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, preje gl. 24, zdaj poizkušena samo gl. 12.50. —

1 ura za gospo, od pravega 14 karat. zlata, potrjena od c. k. kovnega urada, vrlo fina, elegantna ura z najfinjšo benetčansko facon-verižico za okolo vratu v finem baržunastem etuji; preje gold. 30, zdaj samo gl. 19.50. Tacega še nij bilo.

1 fina zlata remontoir ura, 13 karat., po gl. 40, 50, najfinjša savonette-ure, preje po gl. 100.

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

von **A. Fraiss,**
Rothenthurmstrasse 9, parterre,
gegenüber dem erzbischöflichen Palais,
WIEN. (599—3)

Vsega zdravilstva

Dr. Franc Zupanc

ordinira vsak dan v svojem stanovanji

v Bethovnovih ulicah šte. 4, I. nadstropje,

(zraven Waldherrjevega instituta)

od 8.—9. ure zjutraj. — Za bolezn na očeh in zobeh pa
popoldne od 1.—3 ure. (2—2)

Tulci.

6. januarja:

Pri **Slonu** Bachrich iz Dunaja. — Raunichar, Serič iz Grada. — Simon iz Zagreba.

Pri **Mallei**: Langgut, Entremont iz Dunaja. — Stefandel iz Trsta.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse
bolezni v želodci

in nepresežno zoper ne-
slast do jedi, slabi
želodec, smrdečo
sapo, napihnenje,
kislo podiranje, šči-
panje, katar v že-
lodci, zgago, da se
ne nareja pesek in
pšeno in slez, zoper
zlatenico, gnjus in
bljuvanje, da glava
ne boli (če izvira bo-
lečina iz želodca), zoper
krč v želodci, pre-
obloženje želodca z
jedjo ali pijačo,
šrve, zoper bolezn na vranici, jetrah in
zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane
35 kr.

Frave ima samo: V Ljubljani: le-
karna Gabriel Piccoli, na dunajske cesti;
lekarna Josip Svoboda, na Prešimovem
trgu; lekarna Julij pl. Trnkoczy, na mest-
nem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom.
Rizzoli. V Gorici: lekarna A. de Giron-
coli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Gu-
glielmo.

Svaritev! Ker se v zadnjem času
naš izdelek posnemlje in ponareja, zato
simo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih
zaloga in pazi naj se osobito na ta znamenja:
Frave Marijinceljske kapljice za želodec morajo
imeti v sklenici vtisnena besede: Echte Maria-
zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apo-
theker, sklenica mora biti zapечатena z našim
originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na
zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske
matere božje, mora biti poleg te podobe uti-
seno sodnijsko spravljenost **varstveno zna-**
menje in zavoj mora biti zapечат z našim
varstvenim znamenjem. Izdelki podob-
nega ali istega imena, ki nima teh znakov
istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in
prosimo, naj se nam taki slučajji takoj nazna-
nijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci
in prodajalci. (362—23)

kr.	85	95	10	80	1	40	36 1/2	57	10
Dunajska borza 7. januarja	72	73	88	130	824	2-3	1-8	9	58
Enotni drž. dolg v bankovcih									
Enotni drž. dolg v srebru									
Zlata rente									
1860 drž. posojilo									
Akcije narodne banke									
Kreditne akcije									
London									
Napol.									
C. kr. cekini									
Državne marke									

Št. 18.572.

(653—3)

Razglas.

Zidanje glavne klavnice v Ljubljani se bode
dné 12. januarja 1881

ob 10. uri popoldne pri podpisanem mestnem
magistralu oddalo.

Dotična dela so:

1. zemeljska in zidarska dela,
preračunjena na gl. 53.041-94
2. zalaganje potrebnega železa 26.347-13
3. kamoseška dela 10.685-13
4. tesarska dela 20.616-23
5. kleparska dela 3.120-22
6. kritje streh s škrlami 8.325-10
7. mizarska dela 4.407-40
8. ključarska dela 5.992-—
9. lončarska dela 225-—
10. steklarska dela 557-71
11. mazarska dela 553-50
12. barvarska dela 100-—
13. stroji in vodotok 10.870-—

skupaj gl. 144.841-36

Pisane ponudbe, katerim je pet odstotni
vadium priložiti in katere lahko na posamezna
dela ali pa na celo zidanje glase, morajo razen
odstotnine (v številkah in besedah), katero kdo
odjenja tudi izjaviti, da je ponudnik dotične
stavbene pogoje bral in da se jim podvrže.

Potrjenje ponudeb ne glede na odstotke,
katere kdo odjenja, je nepogojno mestnemu
zboru pridržano.

Obrisi, proračuni, cenilnik in stavbeni po-
goji leže pri tukajšnjem mestnem stavbenem
uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 26. decembra 1880.

Župan: Laschan.

Umetne

(640—7)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem
sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloidu**
brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradeškega mostu, v I. nadstropji.

Lekar J. Nussbaumer-jevo

! zdravstveno vino !

Kitajsko-železno-malaga-vino

najzanesljivejše in neoporekljivo zdravilo, da se

kri nareja in čisti

ter najhitreje odpravi:

pomanjkanje krvi, bledico, bolezen v želodci, bolezn spolskih
organov, osobito moževsko slabost in neplodnost.

!! Bolezn v jabolku, goltanci in pljučah !!

! Kitajsko Malaga-vino !

imejoč v sebi čistega kinina samo tako, kakor se prilega truplo, izvrstno
krepilo za **otroke** in **žene** po hudej bolezni.

Profesor in zdravstveni svetovalec g. dr. Thaler na porodišnici v
Lincu o tem fabrikatu tako-le govori:

Potrjujem, da sem v Kitajsko-železno-Malaga-vinu lekarja J. Nuss-
baumerja v Celovci dobil **izvrstno** in **leško prebavljivo** zdravilo,
katero smem **vrolo** priporočati. **Prof. dr. J. B. Thaler.**

Radostno potrjuje podpisani, da je Kitajsko-železno-Malaga-vino
lekarja Nussbaumerja v Celovci prepat **izvrstne dobrosti** in **vpliv-**
nosti ter v svojej lastnosti **množitelj krvi** in pospešujoč **prebav-**
ljenje mnogo prekosi vse druge železne preparate.

(515—13)

Dr. L. Winternitz.

Zalogo za Kranjsko ima lekar **G. Piccoli** v Ljubljani.